

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“ a vobis institutum ad catolicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter (Az általalok katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófhoz, 1895. márczius 6-án.)

Előfizetési árak:
1 évre 12 kor., 1/2 évre 6 kor., 1/4 évre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felelős szerkesztő:
BILKEI FERENC.

Megjelenik: kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: **Szent-István-tér 1.**
Egyes számok kaphatók: a dohánytözsékben.

A zsarnokság kezdete.

A magyar föld népének s munkásügyeinknek alapos ismeretével s komoly, tudományos készülettel szerkesztett „Hazánk“ politikai napilap tegnapi számából vesszük a cikket, mely azzal az állítással is többször ostromozott terrorizmussal foglalkozik, melylyel a nemzetközi szocialisták hova-tova kenyérkeresetétől fosztják meg a velük egy taborba nem tartozó munkásokat. E jelenségek városunkban eddig is, de főleg a lezajlott konvenczió után most mutatkoznak, éppen ezért illetékes helyen kendő megszívvelés végett egész terjedelmében vesszük át a jelzett lapnak lenti cím alatt megjelent cikkét:

A hazafias munkások védőegyesülete panaszt emel a munkatársak ellen. Kétféle munkás van ugyanis. Az egyiknek a haza még mindig eszménye; a másiknál a haza pusztán kereseti tér. Ez a másik azt tartja, hogy a „nemzet“ elavult kerekeit csak akadályozzák az embereket a haladás és a jólét feltételeinek kiegyenlítésében. E kiesínyes akadály merész félretolásával a világ összes hasonlóan gondolkodó munkásai kezét nyújtanak s a nemzetek fölött egy küllin internacionális munkásérdek rétegzete képződik, melynek süllypontját oda tolják át, ahol az ellentállás a legnagyobb.

A nemzetközi szocialisták pártszervezeteivel sok bajunk van. Nem elég,

hogy a nemzeti főtörekvéseket uradalmukból teljesen kikapcsolják, de egyenesen e törekvések ellen dolgoznak. Frivol szerzetkezést folytattak a kormányzó hatóságokkal Felajánlottak szolgálataikat a nemzeti tüntetések kottakarrírozására s ennek fejében türelmi bencat kaptak: fejlődhetnek, mint nedves padló alatt a penészgomba E ravasz szerzetkezés emlőm szemünk előtt erősödtek meg: míg a dajkáló kormányok elorvadtak és megbuktak. Felül a nemzeti propagandától jobban féltek, mint a nemzetközi propagandától. A sajtó látván a naggyá nőtt nemzetközi hadat, édesen kacintott rá s verte mellett, hogy ő is munkasbarát. Az erkölesten szerzetkezés, a nepszerűségért való ostoba vetélkedés és gyáva tiltakozás alantás légkörében a nemzetközi had annyira meghátororott, hogy most mint politikai nagyhatalom, tattersall gyűléséből napi parancsot ad ki a parlament alkotmányos többségnek a leszerelésre. És mikor a nemzet alkotmányos küzdelmébe a nemzet hagyományos fogalmát megtagadók az osztályérdek irtalmatlan önzésével és durvaságával belenyulnak, akkor a magyar sajtó még mindig azon tőri a fejét: hogyan lehetne felháborodását mézes-mázás szavak leple alá rejtteni.

Nem csodálom, hogy ennek a társaságnak szarvai nőttek.

A nemzetközies zsarnoksága ellen panaszt emel a munkások védőegyesülete. Eseteket hoznak fel, mikor a szocialisták a pártszervezetükbe belépni vonakodókat terrorizáltak; a munkaadókat sztrájk fenyegetésével verték rá, hogy a hűzafias szervezetekhez tartozó munkásokat bocsássák el. Így aztán ezek a munkások a keresettől és kenyértől estlesek.

A munkások által átadott emlékirat szerint valósággal kegyetlenkedést fejt ki a szocialista pártvezérek által irányított kömivesek szakegyesülete ama munkásokkal szemben, a kik hazafias érzelmeik és jobb meggyőződésük folytán a szakegyesületnek tagjai lenni nem akarnak. Az ilyen munkásnak lehetetlenné tesz a napi kenyér megkeresését. Családok jutnak nyomorba, gyermekek pusztulnak el az éhségtől, gyöngé asszonyok kénytelenek nap-számos munkát vállalni a napi kenyér pótlása végett, mert erős karu családapákat dologtalanlanságra kárhoztat a szakegyesület. Hová jut Magyarország, a jogállam, — mondja az emlékirat — ha szabadon és büntetlenül veheti el akár egyes ember, akár valamilyen társaság a napikenyer tisztességes megkeresésére kínákozó munkalkalmat? Hová süllyed a közérköles, ha törvényeink világos és határozott rendelkezési ellenére mesterséges módon növeli egy politikai irányzat azok számát, akik sem a maguk, sem családtagjaik részére tiszt

A FEJÉRMEGYEI NAPLÓ TÁRCAJA.

A régi dal.

(Level egy nőhöz.)

Asszonyom!

Nagy utról jöttem! Valóságos passió-utról, a legkétségbeesettebb, legfájdalmasabb emlékek útjáról. Arról a helyről, a melyen valaha boldog voltam; s kérdem az „Isteni színjáték“ nagy költőjével, hogy vajjon van-e nagyobb fájdalom, mint a szerencsétlenség napjában visszatekinteni — boldogabb napokra!

Úgyebár emlékszik még, asszonyom, arra a bánatos napra, mely meghozta a mi barátságunkat: Erző szívű nő mindenkor kész vigasztalója a bánatnak; e régi törvénynek köszönhetem barátságát.

Hogy is történt!

Kicsiny felvidéki fürdő vendégei voltunk mindketten.

A kies fürdő termében naponta zengett a dal s azok, kik az ábrándos keringő dalára még tudtak fiatalon érezni, naponta ringatóztak egy-egy édes dallam hulláman: ki érzéssel, ki mert valának ilyen fánosok is — hiuságból, ki pedig — ezek vannak legtöbben — csupa mulatságból. Nem tudom, mely osztályába tartoztam ez ingyendő embereknek, csak hogy mélyen és kétségbeesve érzem ma is a nagy pillanatot, mely édes-bús dallamával — kezdetévé vált életem egy új korszakának.

Őn, asszonyom, ünnegett, hódolattal körülvevő urnó vala, talán észre sem vette az ügyetlen poéta-táncost; számmi is csak később tudta, mikor már a tragédiáját ismerte.

Önnék ez a keringő is csak a hódolat egy pillanata volt, az én szívemet azonban az első szerelem igaz boldogságával, igaz bánatával töltötte el.

Talán el is felelte már az én első szerelmem szép regéjét:

Nem emlékezhetik már reá!

Az idény vegevel, mikor a kis fürdő közönsége, a hiuság, pipete és szobeszed kis világa, már csaknem egészen elszéledt, meg csak néhányan maradtunk együtt. Őn, asszonyom s én, a kik egymást szerettük. A vén hars már pirosas levelet hullatott reánk, a virágok a szerelem nyelveinek e nagy tudosai — már csak a mulandóság és a hervadás örök regéjét susogták egymásnak s ití még mindig tancsunk, dalolunk és szerettünk. A mit ereztünk mely érzes volt, a mire esküdünk, nagy eskü volt. Talán nem is beszéddel! Szemünk beszede, kezünk érintése s a lelkünk, szívünkbeli áradó, körülünk zengő dal, az érzelmünkben lakozó költészet szólalt meg helyettünk. Mily ékeszsólás, mily hű tolmács mindez!

Az utolsóig, a válás pillanatáig csak boldogok voltunk. Az én könnyeim onlása azután kezdődött.

Oh Istenem, pedig a remény akkor még velem maradt!

Elment, elment, elment!

Kocsijába szállt, kezében tartotta a bucsuzóra osztott bokrétaikat, mégégyeszer intett bucsuzóra!

A zenekar követte fogatát és épen az én szép keringőmet játszotta; akkor diadal-dallal, melylyel a szívem világába bevonuló királynőt üdvözölte, most bucsuzóra!

Lenni a vonat várta. A távozó felszállt s nemsokára semmit, semmit se látam, csak a szikrákkal behintett széles, hosszú füstgomolyt; ilyen a letűnt boldogságnak fénysugarakkal áttört, bánatos emléke. A végső szekéren két piros lámpa világított; úgy látszott, mintha valami rossz szellem ragyogó két szeme volna, mely távoztában is néz reám áthatóan, hosszasan, gúnyosan.

És akkor, mivel már öreg éjszaka volt, mulatságra gyűlt össze az egész társaság. Örült ön is, társaságában pedig — oly búsan, oly megtörtöten — állottam én, „a szomorú alaku lovag.“ A zene szólt. Búsan, nagyon s végre — mikor a társaság vigabban parancsolt — felcsendült az én szép dalom, az én gyönyörű keringőm. Ime oly sokszor bú egy embernek, a mi másnak öröm és vigasság!

Elrohantam a vig emberek sorából. Mentem, mentem volna. Lehullottam egy helyre, a hol nemrég még az együttlétt szép álmait álmodtam. Hol gyászoljam néltöbbször a szomorú válast?

Vak éj borong.

Körülöttem hervadt virágok remegnek. Szegény növény, valami dudva, gyom, azt mondja, hogy nem fél a téltől, hisz ő maga tavasszal sem volt virág.

Vén fán holló károg. Nemrég pacsirta zengett rajta szerelmet, üdvöt, életet.

Mai lapunk 4 oldal.

tességes munka által kényeret szerezni nem bírnak? Hová fog sülyedni a törvényisztelet, ha a munkásosztály egy része kénytelen törvénytelen határozatok miatt éhséget szenvedni, gyermekeivel együtt nyomorogni, míg a másik rész ugyanakkor látván a törvénysértő cselekedet büntetlenségét, tovább töbzódik hatalmi gögijében.

Érdekes részletet tartalmaz még az emlékirat a következőkben: A kőművesek szak-egyesülete július 27-én helyiségébe idézte a hazafias munkások egy részét, akik gyanútlanul mentek oda Sándri Ferenc kőműves vezetésével. A gyűlésen az egyik hazafias munkást egy padra állították s a jelenlévők valamennyien leköpdösték, majd országos köröztetés céljából lefényképezték. Elmenet pedig egyből föbe vették s az agyonveréstől csak a 449. számú rendőr oltalmazta meg a szerencsétlent, aki még most is az ágyat nyomja.

Erre a panaszra cáfolat következik majd s azt is meg kell hallgatnunk De a helyzet szörnyű felszágását a mentések aligha enyhíthetik. Mert kétségtelenül az a szegénytelen és hihetetlen helyzet alakult ki immár, hogy a nemzetközi hadvérszemet kapva a kormányokkal való cimboráskodásból, bojkottálni képes a hazafias szervezeteket s szemérmellen terrorizmussal meri terjeszteni programjának minden ízében nemzetietlen és hazafiatal tartalmát. Egy ország, melyben az az erősebb, az a pártfogottabb, az a zsarnok, aki megtagadja hazáját s ahol annak kell félnie jogos érdekeinek elhanyagolásától, aki nemzetének hitű fia akar maradni: nem a gyalázat országa-e ez?

A sértett munkások Vörös kereskedelmi miniszternél emeltek panaszt Krisztoffy helyügyminiszter védenéi és munka társai ellen. Mit tesz a kormány ezzel a kényelmetlen családi kérdéssel, az nem tulajdonos érdekes, mert rövid életének eselekményei nem maradnak állandó jelentőségűek.

Hanem a nemzetközietek jó lelkét vett az ország. Nemesak arról tettek vizsgát, hogy bennük mesterségesen nevelt

ellenséget kapott a nemzeti törekvés, de egyúttal bemutatják zsarnoki hajlamaikat is. Ha munkástársaik ellen is a terrorizmus jogsértő s erköletstelen fegyvereivel dolgoznak, mit várhat akkor érvényesülésétől a gyűlölt felső rend?

Valóban esztelenség volna továbbra is tétlenül nézni a nemzetközi propaganda bujtogatásait, prepotenciáját és térfoglalásait. Feladatunk lesz fent és lent megszervezni és vele szembe állítani a magyar nemzeti társadalmat.

A régi tisztviselők s a törvénytelen kormány.

Voltak már a magyarnak nehéz napjai, akadnak törvénytelen, alkamanyitpó vezetői e nemzetnek, az ezeréves alkamanyinak fundamentumát azonban meggingami nem sikerült soha sem. És hogy ez így történt, jelentős része volt benne mindenkor a magyar tisztviselői kárnak, melynek drágább kímese volt hazafiai erénye, mint pengő pénzben lefiasított fizetése. Ha választani kellett a kettő között, a választás eredménye egy perczig sem volt két-egyes.

A jelenlegi tisztviselői kar okolja, mentesen erőt a mulból. A történelmi nagy napok emléke szolgáljon példaképül a jelen válság között. Hogy miként bántak el a régi tisztviselők a törvénytelen kormányval, szolgáljon válaszul Györmegye tisztikarának alábbi lemondó levele, mely az 1861. november 19-én tartott tisztú ülésebl keltezt és jellegzetes vonásaiban telj a jelenlegi helyzetet:

„Mintán országgyűlésünk eredmény nélkül erőhatalm alkalmazásának fenyegetése között szöszlatastól:

Mintán hazai törvényeink érténye nyíllan megtagadástól:

Mintán ezen megtagadás folytán a fenn álló hatalomnak meg nem szüntetett idegen elemi a megyei kormányzatot napról napra mindinkább megcsibbasztották, az alkamanyos intézmenyeket guny tárgyává tenni s ekként azokat a nép elöl meggyalóltatni igy kérték:

Mintán a hazi aló kivetésének és beszede-

sének törvénytörő jogától a megye rendeletileg eltiltatott és így fenmaradásának anyagi biztosítékától megfosztatott;

Mintán a törvényhatóságilag meg nem szavazott katonai újonckor állítása, ugy szinte az országgyűlésen kívül kivetett adónak — a törvények egyoldalú mellőzésével — beszédése a főispánokhoz intézett felszólításokban a hazai törvények megörzésére felesküdtött alkamanyos tisztviselőktől követeltetni céloztatott:

Mintán végre kancellári rendelet által a megyei bizottmányok összejövele hatalomszóval betiltatott, ennek loganatszerzését a helybeli katonai parancsnokság alispánunkkal is tudatta, sőt e betiltás folytán már több testvér hatóságok katonai erővel tetleg szétoszlásra kényszerítették is.

Mi Györmegyének a közbizalom által alkamanyosan megválasztott tisztikara, hódolva megyei bizottmányunk abbeli határozatának: miszerint a bizottmány szétoszlása esetében (melylyel a törvényes jog gyakorlatában akadályozás egyértelmű a tisztikar is meg zúntnek tekintessék, választóink iránt tartozó köteleességünk érzetében ezennel kijelentjük; hogy mi, mint a megyei hatóságoknak csonka része működésünket nemcsak a minket megviselő közbizalommal visszaélés, de becsület, eskü és törvényesség nélkül is tovább nem folytathatjuk, azért a megyei közönség bizalmából viselt eddigi közigazgatási és törvénykezési állásunkat a főispánunk kezébe az alkamanyos élet föderültég letesszük, s kötes jövendőknek tort szívvel nevéz elebe esendes magányunkba visszavonulunk.

Visszavonulunk: mert mi hazai alkamanyunkra letett eskünk megszégése nélkül a küszöbön kopogtató korlátlan kormányzasi rendszernek sem tegy hajlót, sem ségedészközt nem lehetünk. Visszavonulunk: mert az alkamanyos elveket nem csak szóval, de tettel is magunkénak vallani hofitit szót köteleességünknek ismerjük s ez iránti kégyeltnket a hivatal csillamló fényének föl nem állóznak.

Visszavonulunk: végre a polgári erény és honfiai kebel azon tisztú öntudataval, hogy meggyenkben a kedélyeket a legválságosabb pillanatok közepette elkeseredési tularadástól a bennünk helyzett bizalom varázs erejével visszatartoztatni sikeresen igyekeztünk. A teljes tisztikar névaktírásá.

Nem füzünk több kommentárt a hazafiai léleknek eroc szép megnyilatkozásához, adjon ihletet és erot mindazoknak, kik válságos idöknben kísértecsenek vannak kitéve.

Aztán a közeli erdő fal köze rejtözve — gunyos szellemek jöttek elő és felső a ridég öszi szel; együtt csapdortak az arcomba száraz harasztot, aszu fűszalakat.

Ki sir a vén fak alatt? Ki hullatja könnyét az emlékek földjére, melyen egy nagy látók, az emberi lélek meglát minden nyomot, jól hallja a mult minden hazug esküjét, csalárd szerelmi sutogását. Ki zokog itt oly keservesen?

Régen volt! Ön is tudta és résztvevoen nyújtá kezét annak, kinek arcán meglatszottak a sirások nyomai.

Ugy-e emlékszik meg? Ugy-e szabad onnek elpanaszolnom a régi rege folytatását, régi dalnak legutolsó verset?

Es azóta lefolyt sok, igen sok esztendő. Sokat, igen sokat vert azóta a szív, az ember sok-sok érzelmeinek e szüntelenül mozgó, változandóságát örökök-örökké mutató órája.

Sok esztendő mult el. Az egész ifjuság. A gyermekkor meg nem ifjuság, a terfi clete már nem az.

Jartam-keltem az élet rengetegeiben. Egvedül, magam, de boldogam. A kik velem indultak el, célt értek, vagy lefeküdték pihenni, ok elérték a végeét. Volt, a ki azóta boldog család tagjává lett, vagy ért nagy sikereket, volt, a ki csupán szenvedett és aztan elbukott. Egyszóval én csak masoknál láttam, sirattam, vagy ünnepelem meg azokat a hatásokot, melyek az emberi életben fordulokat jelölnek. Igy következtek évek után évek: Es magam? En csak szerettem s a végeelt abban a pillanatban kerestem, a melyben őt elértem. Ha dicsőség, ha vagyon és ha bármí után törekedtem, akkor is csak kö-

vet tettem le a mi boldogságunk épülő lakához. En azt hittem, hogy ő is álmódja az én álmodmat, azért boldog voltam.

Évek multak évek után s eltűnt azóta az egész ifjuság.

Szegény rajongó, szegény vak te, a ki azt hiszed, hogy látsz!

Es törtent, hogy évek multán találkoztunk. Hídek, kimert találkozás volt az. Jól lattan megv o, az én eszmenyem, az én fényes napom meg nekem világít s a mit az ajk elhallgatott, a szem melege, a kez szoritása és a szív egész nagy költészte meg mindig regelte, dalolta.

A kerégo újra megszólalt s én önfelédten, gyönyör és boldogság sulya alatt roskadozva süsgöngny szerelmemről, ábrándjaimról. A cél közel, a boldogság vár. Milyen nagy álom az, a mely nemsofára megvalosul. Álom, mely sohasem lesz rutább a városság mezében, mint a hogy földi életre dicsőbb örökeket következik.

Sirj, sirj, én régi dalom! Sirj, sirj, boldogságom és kettségesezem dala! Az én ejelem sofétebb minden ejszakanál!

Törtent egy ízben, asszonyom, hogy a zoldbe vig társaság randult ki. Nők és férfiak, kik örvendtek a madár dalának, fényes és hársak üde illatának rengetegek hatalmas oszlopszaranak és mindennek, a mit a természet eléjük tart. Velük örvendtem én s lelkem is leszörta fekete mezét.

Akkor hirlapot adtak a kezembe. Olvassuk el, mi történik a vilagban. Az emberiség miy-

buja, vagy öröme, mely tragehaja vagy komé diaja folyik le azon a nagy színpadon?

Az emberek csalják és gyilkolják egymást! Esküsznek hazug szerelmet és oda löknek az önerdek és vétek búványaí elé mindent, a mi tisztú és szent! Es nem tudják a szegények, hogy ezzel együtt porrá eg a boldogság is! Vetkesek, de nem boldogok.

A hirlap az ő cíjgyezését meséite el nekem. Vagy nem álom volt s nem is ezt olvastam volna? Akkor hát rossz szellem beszélte nekem s jutalmul hírcért elvitte reményemet, életkedvem utolsó foszlányát!

Most pedig, asszonyom, arról tudósítom tönt, ont, ki akkor ugy hitt szerelmünkben), hogy a fényes esküvő vége ment.

Végigélte azt a főrangú menyasszony, a ki valamikor, ártatlan ifjukor szép pillanatában, azt hitte valami ártatlan verselövel együtt, hogy ez a két szív szeretheti egymást. Atelle a régi dal e másik szereplője is, ki a hirlapírók tiszténél fogva megírta a fényes esküvő történetét. Mennyi fogat, mennyi fényes cimer! Csakugy káprázott töle a szeme! S mekkora néptömeg bámulta a fényes násznépet! Szép volt — ugy mond a leírás minden, de legszebb a bűhájos menyasszony!

A mi pedig nem fért a leírás keretébe, azt ön íme e sorokban olvashatja.

Galantai.

UJDONSÁGOK.

— Az alcuthi udvartartás feloszlátása.

Libits Adolf, az elhunyt *József főherceg* jószágkormányzója, mint Alcsuthról jelentik, minap a kastély udvarán összegyűjtötte a cselédséget és tudtukra adta, hogy az elhunyt főherceg családja feloszlátja az alcuthi udvartartását, elbocsátja a cselédeket és mindössze két lakajt tart meg szolgálatban. Kijelentette, hogy a tíz esztendő óta, vagy még régebben szolgáló alkalmazottak nyugdíjat kapnak, a többiek pedig két hónapi fizetésüket kapják végkielégítésül. Az öreg cselédek szomorú lemondással vették tudomásul a jószágkormányzó kijelentéseit. A feloszlátás okát megadja József főherceg végrendeletének a következő passzusa:

„A főherceg minden vagyonát, birtokát a fiára, József Agost főhercegre hagyta, aki köteles az évenkénti jövedelméből bizonyos összeget anyjának és két leánytestvérének adni. Klotild főhercegnőnek jogában van azonban az alcuthi kastély lakosaiat használni és ott fenntartani az elhunyt főherceg udvartartását.”

A főhercegnő azonban nem akar Alcsuthon tartózkodni, mert ott minden az elhunytira emlékezteti. A temetés után leányával, *Erszék* főhercegnővel Ebenhaltba utazott, ahonnan Tatralfüredre mennek. A telet Fiumében fogják tölteni s így Alcsuth nem szerepel a főhercegnő ünnepeiben.

— Tisztviselőink szabadsága.

József polgármester, kir. tanácsos külföldi üdüléséről visszatért s a hivatal vezetését átvette. *Reč István* rendőrfőkapitány is visszatért Fonyódról Székesfehérvárra s hivatali állását elfoglalta. *Dr. Sándor Gyula* ügyvéd, vár. biz. tag Radegundban töltött 4 hét után visszatért városunkba. *Daróczy István* kir. törvényszéki elnök augusztus 1-én kezdte meg nyári szabadságát.

— A járásbíróság köréből.

Kenessey László kir. aljárásbíró, aki megrongált egészségének gyógyítása végett hosszabb időre szabadságot tartott, augusztus hó 1-én ismét elfoglalta hivatali állását.

— A vármegye ellentállása.

A megjelent hivatalos lapja egész terjedelmében közli a vármegye törvényhatóságának az adó és újonc megtagadására vonatkozó határozatát s közli a *Szűts Artur* főjegyző által kibocsájtott alispáni rendelkezést, melyben felhívja a járás főszolgabíráit, hogy a közigyelés által július hó 20-án hozott határozatot szorososan tartják be. — Ha a határozatot a belügyminiszter megsemmisíti, mint a hogy az eddigi eljárás erre joggal enged következtetni, akkor beáll az állapot, amikor a tisztviselők kénytelenek a vármegye határozatának végrehajtásáért állást foglalni a miniszter döntésével szemben.

— Bihar újabb rendelete.

Bihar Ferenc honvédelmi ügyvezető a tartalékosok és póttartalékosok behívásáról a hivatalos lapban közölt rendeletén kívül, az egyes törvényhatóságokhoz is intézett ily értelmű rendeletet. Ebben a miniszter részletezi, a helyi viszonyokhoz mérten, mint kell a csendőrsőknek, illetve a rendőrségnek eljárnia a behívottak névsorának kifüggesztése körül. E rendeletben is törvénytelenül azzal fenyegetődik az altábornagy, hogy a nem jelentkezőkkel mint katonaszökevényekkel fognak elbánni.

— Házi ezredünk összpontosítása.

A 60-ik gyalogezred Budapestnél állomásozó két zászlóalja ma reggel Székesfehérvárra érkezett, ezredösszpontosításra. A Budapestről jövő zászlóaljak az éjjel a helyben állomásozó zászlóaljjal Lovasberény környékén gyakorlatot tartottak. Az ezred pár héig Székesfehérvárról marad, azután a nagygyakorlatokra vonul.

— **Elgázolt postafőtiszt.** A napokban Székesfehérvárot eltemetett *Nikó Lina* színművésznő vejét, *Rosnád* Alajos posta- és távirtd-főtisztet súlyos baleset érte Budapesten. A Károly-körúton amikor leszállt a villamosról, egy berkocsi elütötte. A szerencsétlenül járt postafőtisztet súlyos

sérüléseivel lakására vitték. A vizsgálat megállapította, hogy 777. sz. berkocsi ütötte el, melyet *Hervartek Lajos* kocsis hajtott. A gondatlan kocsis ellen megindították a vizsgálatot.

— **Petőfi ünnepély.** Szombaton, július 31-én a Vereben időző tanuló-ifjúság gyönyörű szép ünnepély keretében emlékezett meg a legnagyobb magyar dal-költő *Petőfi Sándor* halálának ötvenhatodik évfordulójáról. A „Dalárda” nemzeti imánkkal, a „Hymussal” nyitotta meg az ünnepet; utána *Fehér Gyula* ev. ref. lelkész ismertette a nap jelentőségét. Az emlékbeszédet *Gyurmati László* joghallgató mondta oly hévvel, hogy a hallgató nagy közönséget egészen magával ragata. *Petőfi*nek „A nemzethez” című költeményét *B. Szabó János* theológus szavalta remek precizitással; érvényre juttatta a költemény minden gondolatát a maga teljes szépségében. Szépen szavalt meg *Szabó Gyula*, egy egyszerű földmivés és *Lázár Sándor* I. gimn. tanuló. Úgyesen szedte össze és olvasta fel *Petőfi* életéről az adatokat *Kiss Dezső* V. oszt. gimn. tanuló. A szép ünnepélyt a „Dalárda” fejezte be, a Szózat elénekkelésével.

A szomszédos Almádiban is megünnepelték a költő halálának évfordulóját. *Petőfi Sándor* halálának évfordulóján ugyanis a szőlői sporttelep Almádiba kirándulást rendezett s itt kiegészítő ünnep kapcsán megkoszorúzták *Petőfi* szobrát. A kirándulókat, akik *Salomon* igazgató vezetésével háromszáz-an érkeztek, Almádiban *Dr. Ováry Ferenc* országgyűlési képviselő fogadta. A vendégek *Petőfi* szobrán kívül megkoszorúzták *Kossuth* Lajos szobrát is, ahol *Glósz Alice* és *Löwinger Berta* hazafias költeményeket szavaltak. Végül elénekelték a Himnuszot és a Szózatot.

— **Az ulánusok lovasversenye.** A helyben összpontosított 12. ulanus ezred augusztus hó 15-én Nagyboldogasszony napján a sóstói gyakorlóteréren lövésznyt rendez. Külön lesz tisztí, altisztí és legénységí verseny.

— **Halalozás.** Őszinte részvétellel vettük a gyászhirot, hogy *Galambos Károly* kályhás-mester életének 54-ik, boldog házasságának 14-ik évében f. hó 1-én hosszas szenvedés s a szentségek ajtatatos felvétele után meghalt. Egy józan gondolkodású, szorgalmas iparost vesztett el benne e város s egy ügybuzgó, értelmes tagot az ipartestület előjárósága. Temetésén, mely ma d. u. nagy közönség részvete mellett folyt le, az ipartestület előjárósága testületileg vett részt. Vallásos és munkás elete után méltó jutalma az örök boldogság.

— **Nyomdászok mulatsága.** A székesfehérvári könyvnyomdászok szakegylete 1905. augusztus hó 20-án, saját helyiségeben (*Horváth Mihály* vendéglője Tobak-utca 7. sz.) az építendő nyomdász szanatórium javára házias jellegű táncmulatságot rendez. Belépti-díj: személyjegy 1 kor. családjegy 1 kor. 60 fill. Kezdeté este 8 órakor. Felülfizetésekköszönettel fogadtatnak és hirtapilag nyugtáztatnak.

— **Zöldsegtermelőink panasza.** A helybeli zöldsegtermelők és piaci árúslók panaszával fordultak a rkapitányi hivatalhoz, melyben elmondják, hogy amióta a „szerbek” a székesfehérvári piacon minden megszorítás nélkül értékesíthetik termékeiket, azóta a helyi termék értéke vesztette s az eddigi kert- és rétmeveles kisgazdaimknál szinte lehetetlenné válik. Nem tartják jogosnak, hogy a közeli vidékeken termelő szerbek a hettipiacokon kívül nap-nap után árulhatnák s a helyi termelés védelmében kívánatosnak tartják, hogy a szerbek a mindennapi árulástól eltiltassanak. A rendőrhatalóság mindenesetre mérlegelni fogja a kérelmet, ámde a szabad kereskedelem rovására csak úgy tehet intézkedéseket, ha a fennálló törvények s a helyi szabályrendeletek ezt megengedik. Szigorú elbíralás tárgyát képezi e kérdés eldöntésénél a közönség érdeke, mely a magánosok érdekei mellett természetesen előtérbe helyezendő.

— **Kerekpár-verseny.** A „Székesfehérvári Kerekpár-Egyesület” f. évi augusztus hó 6-án bajnoki versenyt rendez Székesfehérvárról-Martonvásárra és vissza. (60 km.) Indulás délután 4 órakor a 4-es kilométer kőtől. Az elsőnek beérkező kapja a bajnoki jellegűt; a három órán belül beérkezők pedig bajnoksági igazolványt kapnak. A versenyen csak egyesületi tagok vehetnek részt.

— **Vonatelgázolás.** Rémes vasuti elgázolásnak voltak tanúi a tegnap délután 4 órakor Székesfehérvárról Siófokra tartó 210 számú fűrdővonat utasai. Nem messze Siófoktól a 180. számú órháztól mintegy 5 kilométernyire a vonat elgázolt egy 15 éves fiút, aki a pályán átkart haladni. A vonat kerekéi a gyermek fejét teljesen elválasztották a törzstől, azonkívül a fiu bal-lábát is összezúzták. Miután a gyermek kiletét a helyszínen nem lehetett megállapítani, a vonat tovább ment, de a vasuti szabályoknak megfelelőleg a 180. sz. órháznál megállt, hogy az örrel tudassa az esetet. A borzalmas vasuti szerencsétlenségnek itt következtet tragikus része, amely a vonatonlevőket színe megbénította. Amikor a vonatvezető az elgázolást bejelentette, kitűnt, hogy az elgázolt fiu az örnek fia. A vonat kerekéi által félnyársalt gyermek anyja, gyermeke halálának hallatára, anyai fájdalommal örülteként a földre dobta magát, haját és ruháját szaggatta, majd pedig a mozdony elé vetette magát, hogy őt is gázolja el, hamar gyermekét is megölte. Az anya fájdalomnak látára kevés szem maradt szárazon. A szerencsétlen asszonyt alig bírták a sinekről eltávolítani. Amikor a vonat pár percnyi késés után tovább ment, a vonat utasai látták, amint a szerencsétlen anya örülteként rohan azon hely felé, ahol gyermekét a vonat elgázolta. — N. s verzió szerint nem szerencsétlenségről, hanem öngyilkosságról van szó. Állítólag a fiu azért fektűd a a vonat elé, mert apja megdorgálta. A vizsgálat megindult.

— **A székesfehérvári polgári dalkör mulatsága** iránt, melyet f. hó 6-án a Latzkovits féle vendéglő kerthelyiségében rendez, általános az érdeklődés. A táncot megelőzőleg hangverseny fog tartatni. Kezdeté este 8 órakor. Belépti-díj: Személyjegy 1 kor.; családjegy 2 korona.

— **Táncitanítók sereglmei.** Nincs az a foglalkozási osztály Magyarországon, amely elégedett volna a maga sorsával. Most tudjuk meg, hogy a táncitanítókban sem oly rózsás a helyzetük, amilyenek a négyesrendés és a kotillonok közbén látszik. A táncmestereknek az a legfőbb sérelmük, hogy egyes fűrgelábu emberek oklevél nélkül kapnak iskolai engedélyt. Sokan panaszkodtak azt is, hogy a tánciskolákban csak egy szál cigánynek, a primhegedűsnek szabad játszani, esetleg cimbalmost tarthatnak, de akkor primhegedű nélkül. A táncoló ifjaknak se tetszett ez az állapot és több helyt azzal a követelésekkel álltak elő, hogy a táncmester legalább is egy kontrást szerződtessen. A belügyminiszterhez fordult orvoslásért a táncitanítók egyesülete, amelynek *Dr. Sillay Sándor* miniszteri tanácsos egyik dísztagja. Ugy látszik, ez a protekcio használt is a táncmestereknek, akiket most arról biztosítottak, hogy oklevél nélkül senkinek taníthatja Terpszichore művészetét, táncmester csak az egyesület tagja lehet és a primhegedűs mellett kontrást is lehet alkalmazni a tánciskolákban. A táncitanítók lapja mindezt örömmel jelenti az okleveles mestereknek.

— **Kerti mulatság.** A székesfehérvári *Felső-és Vízivárosi olvasókör* könyvtára javára aug. hó 13-án vasárnap kerthelyiségében (Vásártér, 23. szám Obermájrt vendéglő) tekeversenyvel egybekötött kerti mulatságot rendez. Belépti díj: személy-jegy 1 korona, család-jegy 2 korona. A tekeverseny kezdete 6-án délután 4 órakor. — Hölgyeknek külön tekepálya. A tánc kezdete este 9 órakor.

— **Vizbefűlt csendőr.** Dunaadonyból írják lapunknak: *Czanoga György* csendőrtizedes társával fürdöni ment a Dunába. *Czanoga* fürdés közben göresöt kapott és mielőtt társai segítségére siettek, a vízbe fulladt. A szerencsétlenül járt csendőr hulláját másnap fogták ki a Dunából.

— **Jóváhagyott alapszabályok.** Az Ettyeken alakult *Szent József* temetkezési egylet alapszabályait a belügyminiszter jóváhagyta.

— **Tűz a vidéken.** A napokban tűz volt a Rácalmáshoz tartozó *Szlatinapusztabán*. *Német Gábor* földmivés udvarán egy nagyobbn mennyiségű szalmakészlet gyuladt ki és lett a lángok martalékává. Az elégett szalma értéke körülbelül 1600 korona, melynek egy része azonban a biztosítás révén megtérűl. A tűz, mint a vizsgálat megállapította, vigyázatlanságból keletkezett.

A cigányfiu panasza. Tegnap délelőtt egy apró, szurkos cigányfiu állott be a rendőrségre, ahol elpanaszolta, hogy amint a gulyakutrá ment azért, Varga György Sárása utcai lakosnak Mihály nevű leánya megátadta és egy kövel fejét bevverte. A vértől borított cigányfiunak paraszát dr. Aroksay Antal kerületi orvos is igazolta, aki orvosi látetelet állított ki. Az elvert fiút Kolompár Jánosnak hívják. A rendőrség megindította az eljárást.

Tolvaj vasuti hivatalnok. A becsületességétől a becsületesség hosszú út vezet, de aki egyszer azután erre az útra lépett, az szinte lehetetlen gyorsasággal süllyed annak lejtőjén, miután abba a posványba nem esik, amelyből nincs többé menekülés. Kalocsay Gyula mint őrmester szolgált a 38-ik számú (Molnáry) gyalogezrednél és hűsége, megbízhatósága által teljes mértékben kiérdemelte felebbvalóinak osztatlan elismerését. A községi királygyakorlatok alkalmával történt, hogy az ügyes őrmester egyik főherceg tetszését is megnyerte, aki azután Kalocsayt, mikor ez a katonaságtól eljött, beprutezsálta a máv. vasúthoz, ahol mint fűtőházi hivatalnokot alkalmazták. A volt őrmesternek nem sok hasznát lehetett venni, viselkedése is többször hagyott kívánnivalót hátra, de hát ebben a korrupciós világban sokat ér egy főhercegi pártfogó. Kalocsayval seholsem voltak megelegedve és Szekesfehérvárra már csak utolsó próbaként helyezték. Czeizer Kálmán Széchenyi utca 81. sz. alatti lakos fűtőházi lakos a napokban arra a kellemetlen meglepetésre tert haza, hogy lakásából ellopták 10 korona értékű duplafedelű ezüstóráját kecskés Elekkel együtt. Czeizer kerélező-ködesere a házbeliek előadták, hogy tevőletében Kalocsay Gyula fűtőházi hivatalnok járt a házban, aki lakást keresett és az fordult meg az ő lakásán is. Czeizer eleinte gondolni sem mert arra, hogy a hivatalnok ur legyen a tolvaj, de később a házbeliek biztatására mégis meggondolta a dolgot és tejelentést tett a rendőrségen, ahol azt is elmondta, hogy tevőletében ki járt lakásán. Simon Sándor rendőralkapitány Sulyok János rendőrbiztosat küldötte ki a nyomozás megejtésére. Sulyok Kalocsayt kezdőre vonta, ez azonban erővelsen tiltakozott a vad ellen, de később a rendőrlizos azon terepére, hogy a dolog titokban maradj, beismerte, hogy az órát ő lopta el és azt a Hosszúseterőn egy bokor alatt elrejtette. Tényleg az ellopott órárt a tolvaj által megjelölt helyen meg is találtak. A teljes beismerés után a rendőrség szabadon bocsátotta Kalocsayt, ammal is inkább, mert Czeizer nem kívánta megbüntetését. A lecke azonban nem igen használt, mert Kalocsay Gyula ellen ma reggel újbol tejelentést tettek a rendőrségen egy tegnap elkövetett orolajos miatt. Mutam a rendőrség ertesült, hogy Kalocsayt a Vasútnál viselt hivatalából is elbocsajtották, Simon Sándor rendőralkapitány elrendelte a tolvaj vasuti hivatalnok letartóztatását, ami már meg is történt.

Névváltoztatás. Preisz József guttamási illetőségű, budapesti lakos vezetéknévet belügyminiszteri engedéllyel „Pör” ra változtatta.

Hol lehet mulatni? Latzkovits Béla budai uti Szarvasvendéglőnek arnyas kerthelyiségeben, ahol csütökön este Darázs Karoly, vasarnaponkint este pedig Csanyi Pista zenenara hangversenyez. A vendéglő konyhája, kitünö jó borai ismeretesek.

Fürdés áldozata. Varga Imre dunapentei 10 éves fia három hasonló koru pajtasával a napokban túródni ment a szabadba. A hűs-ka nagyon beiereszkedett a vízbe és ez okozta a sorsos moru végét. Egy vízforogtagba került, amely a mélybe sodorta, ahol megfulladt. Pajtasai megszíröl laltak kis tarsak halálközelmét, de nem nem merték segítségere sietni. A kis fia hullját ez ideig meg nem fogták ki.

Elfogott sikkasztó minderes. Amak idején megirtuk, hogy Singer József helybeli pek mestertől mindenes, Frey György, mór illetőségű legény 10 korona elikkasztása után megszökött. Frey a reá bizott számlák értéket behajította, a pénz azonban nem szolgáltatta at gazdájának, hanem elmulatta. A károsult Singer József az esetet bejelentette a rendőrségen. Simon rendőralkapitány átiratban kereste meg a mór esendőrőrsöt, amely azután a sikkasztó mindenest otthon szülei lakasan letartóztatta. Frey Györgyöt átkisérték a helybeli kir. ügyesség fogházába.

Egy évig használt, kitünö vadászfegyver olcsón eladó. Hol? Megmondja a kiadóhivatal.

Bor eladás!

Kitünö, tisztán kezelt, öreghegyi borait a t. közönség figyelmébe ajánlom.

Ujbor	28 kr.
Obor	32 ..
Vörösbör	36 ..

literes zárt palackban.

Németh János.
Simor-utca (Buza-piac) 37. szám.

Nyilttér.*)

Nyilt levél a tanácsadókhöz.

Nem tudom, harany vannak: az is lehet, hogy csak egy személyhez beszéltek. Végre ez mindegy!

Önök zokon vettek, hogy Bogisich v. püspök ur megegyezőségnek leve levén, esztottam a „K. E. Zonaközöny” cikkjezőnek legutóbb idézett véleményét és sohas-m színtem meg azt hangoztatni, a „*utolsó apóstatok*” többet ártanak az igaz ügynek tökélet, ha személyes érdekek sarkallják őket, mint használnak.

Nyilt állásfoglalás helyett begrattak egy tapasztalatlan fiatalembert, akinek háta mögöl nem az ervek ágyából, hanem a rágalomzások szépségszömből folyódoztek felem. En árveim értekenek és egyen becsületes tisztaságom tudatában - nem féltem egyik fegyvertől sem. Megvitatam a harcot, s a kezemben levő nyiltkozat erejénél fogva - az a másik ur tegnap óta . . . halott.

Ime! Egy szorgalmas s nem tehetőségelen matalember az önk tanácsának az áldozata: három nappal ezöltt már könyörögnie kellett, hogy „ne tegyek tönkre” na pedig a kigolyozás előtt áll. Nem tudom, mékent számolnak el eröl saját lelki-meretük előtt: de amny bizonyos, a közvélemény tel nem menti önöket.

Szent úrvöl levén szó, ketszeres a büntük. Mivel atól tartok, hogy nem ez az utolsó halálveszték, megömeztetem önöket: hogy mártírnakem magasztos gondolat, de az öngyilkosság netteletes bán!

Szekesfehérvár, 1905. augusztus 2.

Ketskés Elek.

* E levélben közöltteker nem vállal felelősséget a Szek

Meghívó.

A RÁCÁLMÁSI KERESZTÉNY HITELSZÖVETKEZET

II. Évi Rendes Közgyűlését

1905. augusztus 15-én (kedden) d. u. 4 órakor

saját helyiségében fogja megtartani, melyre a hitelszövetkezeti tagok tisztelettel meghívotnak. Kelt Rácálmáson, 1905. évi július hó 30-án.

Az Igazgatóság.

A közgyűlés tárgyai:

1. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére 2 tag választása.
2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése.
3. A zárszámadás előterjesztése.
4. A felmentvény megadása.
5. Elnök-igazgató választása.
6. A kisorsolándó négy választmányi tag helyébe négy új tag választása.
7. Esetleges indítványok tárgyalása.

A zárszámadások a közgyűlést megelőzőleg 8 napon át a szövételkezlet hivatalos helyiségében közszemlére ki lesznek téve és a tagok által betekünthetök.

A tagok száma:

1-ső évtársulat	94 tag 135 üzletrésszel.
II-ik évtársulat	46 tag 60 üzletrésszel.
összesen	140 tag 195 üzletrésszel.

Kelt Rácálmáson, 1905. július 30-án

Az igazgatóság.

A Horog-utca 12. sz. ház.
mely teljesen jó karban a modern követelményeknek épült ház szabadkézből eladó.
A ház jelenlegi bérjövödelme évi 800 korona. Érdeklödök forduljanak DVORSZKYIMRE háztulajdonoshoz.

GAZDÁK BIZTOSÍTÓ SZÖVETKEZETE.

Elfogad a legméltányosabb föltételek és díjak mellett tűz-, jég- és életbiztosításokat.

A kartelben álló részvény-társulatokkal szemben a versenyt egyedül a Szövetkezet fejt ki. érdeke tehát a gazdaközönségnek, hogy azt támogassa.

Képviseletőség minden községben.

SZÉKESFEHÉRVÁROTT; ISKOLA-UTCA 11. SZ.

3023

52-22